

เทศน์อบรมธรรมราวาส ณ สวนแสงธรรม
เมื่อวันที่ ๑๕ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๕ [คำ]
“แมลงวันป่า แมลงวันบ้าน”

พุทธะแห่นี้เองครอบโลกธาตุ ไม่มีอะไรเกินธรรมที่ครอบโลกธาตุไปได้ โลกธาตุจะอยู่ในครอบของธรรมที่เห็นอนึ่แล้วครอบหมดเลย ใหญ่ใหมธรรมพระพุทธเจ้า พ่อเจอขึ้นในจิตนี้มันรู้หมดเลย ไม่ต้องไปตามใคร แม้พระพุทธเจ้าประทับอยู่ซังหน้าก์สาธุ่ว่างั้นเลย ตามท่านหาอะไร ตามมีอยู่ ตกคือความรู้ มันก็มีอยู่ เช่นเดียวกับพระพุทธเจ้า สอนไวเพื่อให้รู้อย่างงี้ เมื่อเข้าถึงแล้วมันก็จำเลยทันที ไม่มีอะไรที่จะครอบโลกธาตุได้เหมือนธรรมธาตุ หรือเหมือนธรรม ธรรมพูดเป็นกลาง ๆ ธรรมธาตุมันก็แยกออกมานอกนิดหนึ่ง ธรรมธาตุแท้คือธรรม ครอบหมดเลย

ร่างกายมันเป็นสมมุติ มันก็ต้องเหมือนโลกทั่ว ๆ ไป มีเย็น ร้อน อ่อน แข็ง อยู่อย่างนั้น เจ็บนั้นปวดนี้ แต่ที่มันต่างกันก็คือว่ามันเป็นอยู่ในวงขั้นที่เป็นตัวสมมุติ มันไม่เข้าไปเป็นอยู่ในจิตที่เป็นจิตติวิมุตติแล้ว แม้แต่ครองขันธ์อยู่ก็ไม่มีทางที่จะเข้าถึงต่างอันต่างเป็นส่วนสมมุติมันก็ติดดินอยู่ตามเรื่องของมัน ส่วนวิมุตติไม่มีอะไรได้แล้ว พอตลดลงเลย พระที่ท่านบำเพ็ญอยู่ในป่าในเขามาเพื่อมุ่งอรรถมุ่งธรรมจริง ๆ ท่านรื่นเริงอยู่ในจิตของท่านนะ สถานที่ต่าง ๆ นั้นเป็นที่สงบเงียบ เพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่การบำเพ็ญของท่าน เช่นไปอยู่ในป่าในเขามากกว่า

ดังพระพุทธเจ้าทรงสั่งสอน ทั้ง ๆ ที่เวลาท่านเป็นกษัตริย์ท่านไปอยู่หอปราสาทเวลาเป็นค่าสถาแล้วสอนโลก เฉพาะพระสงฆ์สอนให้อยู่ตามรุกขมูลร่มไม้ พังซิ นี่ก็คือพระองค์ทรงบำเพ็ญอยู่ในป่าในเขามาแล้วจนได้ตรสรุป จึงนำอันนี้ออกนำที่บำเพ็ญได้รับความสะดวกสบาย จนกระทั่งถึงจุดหมายปลายทางแล้วมาสอนพระสงฆ์ว่า รุกขมูลเสนาสนะ คือบรรพชาอุปสมบทแล้ว ให้ท่านทั้งหลายเที่ยวอยู่ตามรุกขมูลร่มไม้ในป่าในเข้า หรือตามถ้ำเงื่อนพาที่เป็นที่สะดวกสบายในการบำเพ็ญสมณธรรม เพราะสถานที่นี้ไม่มีใครปราศนา ไม่มีใครเข้ามารบกวน

การบำเพ็ญก็สะดวกสบาย ตักตวงอธรรมธรรมเข้าสู่ใจตลอดเวลา และจะพากันทำความอุตสาห์บำเพ็ญอย่างนี้ไปตลอดชีวิตเดิม ไม่ใช่ธรรมดานะ อุตสาห์บำเพ็ญอย่างนี้ไปตลอดชีวิตเดิม เพราะท่านเป็นวิหารธรรมความอยู่สะดวกสบายในป่าในเขานั้นด้วย เพราะฉะนั้นท่านจะอยู่ที่นั่นจนตลอดชีวิตเดิม บำเพ็ญก็บำเพ็ญตลอดชีวิต บำเพ็ญถึงวิมุตติหลุดพ้นแล้ว สถานที่เช่นนั้นก็เป็นที่เหมาะสมของท่านตลอดไป จนกระทั่งท่าน

นิพพาน จะเทียบแล้วก็เหมือนอย่างท่านแสดงไว้ในธรรมว่า ท่านเป็นประเภทแมลงวันป่า แมลงวันบ้าน ท่านเขียนไว้ในชาดก

แมลงวันบ้านมันจะป่วนเปี้ยนอยู่ตามบ้านตามเรือน ตามที่สกปรกโสม ที่สกปรกโสมมีมากที่ไหนแมลงวันบ้านนั้นมันจะชอบไต่ตอมจนเต็มไปหมด นี่แมลงวันบ้าน จะจับมันเข้าในปามันก็ไม่ยอมอยู่ มันต้องวิงมาหาถังขยะ ตามนิสัยของแมลงวันบ้าน ชาดกท่านแสดงไว้ ผิดกันกับแมลงวันป่า ท่านว่า นะ มันมีสองประเภท แมลงวันป่า ไม่เข้าบ้านมันไม่เข้า เข้าอยู่ในป่า แมลงวันบ้านไม่เข้าป่าไม่อยู่ต้องวิงเข้าบ้าน ที่นี่พระที่ประพฤติตัวจนกลายเป็นแมลงวันป่าแล้ว เช่นพระอริยบุคคล ตั้งแต่โสดาชั้นไป นั่นละประเภทเป็นแมลงวันป่าแล้ว

ท่านไม่คุ้นกับบ้านกับเรือน กับผู้คน หญิง ชาย สถานที่หรูหราฟูฟ่องไหร่ท่านไม่คุ้น เพราะเป็นสถานที่อยู่ของแมลงวันบ้าน เข้าใจไหม ท่านเป็นแมลงวันป่า ท่านชอบอยู่ในป่าในเขา ชั่วระยะการที่เขามานินนต์ให้ไปส่งเคราะห์โลก เช่นไปลับในบ้านบ้าง ในงานอะไรบ้าง ท่านก็ไปชั่วระยะเพื่อส่งเคราะห์เข้าเป็นกาลเป็นเวลา พ่อเสร์จแล้วท่านบึงเลย แมลงวันป่าบึงเข้าป่าเข้าเขาไปเลย นั่นประเภทแมลงวันป่า ท่านอยู่ผาสุกสายอย่างนั้นตลอดจนวันท่านนิพพาน สถานที่นั้นจึงไม่มีเบื้องสำหรับท่านประเภทแมลงวันป่า ท่านอยู่อย่างนั้นกันพั้นนั้น ท่านแสดงเป็นข้อเทียบเคียงเอาไว้ในชาดกมี อย่างนี้ แหล่วเวลาเรียนไปมันไปสัมผัสกันนำอกมา ถ้าไม่ไปสัมผัสก็เหมือนไม่เรียนเหมือนไม่รู้เวลาไปสัมผัสนั้นก็อกมา

ท่านอยู่ในป่าในเขา นี่หมายถึงว่าท่านผู้ออกแนวรบแล้ว เข้าสู่สังคมต่อกรกับกิเลสแล้ว ท่านจึงชอบหาที่เหมาะสมกับการต่อสู้กับกิเลส ที่เช่นนั้นเหมาะสมมาก บำเพ็ญอยู่นั้นตลอด เวลาอนของท่าน ท่านจะไม่ถือเป็นประมาณในการอน แต่ถือความเพียรเป็นประมาณ จนกระทั่งมันอ่อนเพียบแล้วก็รู้เองในขั้นธ์ เพื่อบรรเทาขันธ์ด้วยการหลบนอน ท่านก็ออกจากความเพียร เช่น นั่งสมาธิอยู่ท่านก็ออกจากสามาริ เดินจงกรมอยู่ท่านก็ออกจากทางจกรรมไปพักผ่อนราตุขันธ์ เพราะอันนี้เป็นเครื่องมือสำหรับก้าวเดินเพื่อморรค ผล นิพพาน

พกผ่อนราตุขันธ์ตามหลักธรรมท่านก็มีบังคับเอาไว้ จะว่าบังคับก็ไม่เชิง แต่สอนไว้กาง ฯ อปัณณกปฏิปทา คือการปฏิบัติบำเพ็ญไม่ผิด ท่านแสดงสำหรับพระผู้ประกอบความพากเพียรให้เป็นความเหมาะสม ไม่ยิ่งนัก ไม่หย่อนนัก ก็คือว่าปัจจิมยาม ตั้งแต่หนึ่งถึงสี่ทุ่ม จะเดินจงกรมก็ได้ นั่งสมาธิภาราก็ได้ ตอนนี้เป็นเวลาประกอบความเพียร ตั้งแต่หัวค่ำออกไป นี่หมายถึงกลางคืน จนกระทั่งสี่ทุ่มไปแล้ว เห็นดeneี่ยมเมื่อยล้าจะพักก็พักได้ ในมัชฌิมยามตั้งแต่สี่ทุ่มล่วงไปแล้วจะพักก็พักได้

เวลาพักท่านก็บอกนอนตะแคงข้างขวา เอาขาซ้ายทับขาขวา โดยทำความกำหนดภายในใจด้วยสติ จนหลับกับภาระน่า จนกระทั้งหลับ แล้วทำความเข้าใจเอาไว้ว่า พอร์สีกตัวแล้วจะตื่น นี่ละฟังชิคำราท่านแสดงไว้ ไม่ใช่ตื่นแล้วจะพลิกทางนั้นพลิกทางนี้เหมือนหมู จะยอมลงเขียงไม่ลง หากพลิกอยู่บนเขียงนั้นแหลก คือหมอนคือเสื่อนนั้น ละ พลิกไปพลิกมา ท่านสอนให้ออกจากนี้ ให้ทำความเข้าใจเอาไว้กับตัวเอง พอร์สีกตัวแล้วรับตื่น พอสีทุ่มนอนแล้ว ตีสองตื่น จากนั้นก็ทำความเพียรตามเดิม จะเดินจงกรมกีได้ นั่งสมาธิภาระแล้วแต่ความสะดวก ตีสามไปเรื่อย ๆ จนกระทั้งสร่างเป็นวันใหม่

นี่เรียกว่า อปัณณกปฏิปทา คือการปฏิบัติพอดิบพอดี ไม่เคร่งไม่หย่อนยาน เกินไป แต่ผู้ที่จะเร่งรัดกว่านั้นท่านก็ไม่ว่า อันนี้ท่านวางไว้เป็นสายกลาง ผู้ที่จะเร่งกว่า นั้นก็ได้ ตามกาลเวลาที่ควรจะเร่ง เพราะการประกอบความเพียรนี้ไม่เสมอไปตลอดนะ เวลาที่ควรจะเร่งความพากเพียรนี้การหลับนอนมายุ่งไม่ได้ หมุนตัวกับความเพียร มันจะหลับจะนอนเมื่อไรก็ເօကค่อยว่ากัน นั่นอย่างนั้นก็มี ถ้าธรรมดាដ่าท่านปล่อยไว้อย่างนี้ ตามเวลา นี่กลาง ๆ ถึงขึ้นจะเร่งรัดกัน เรียกว่าโคนคลื่นเข้าไปแล้วเอาละ ไม่ควรนอนไม่นอน เป็นระยะ ๆ อย่างนี้เป็นกรณีพิเศษของแต่ละราย ๆ ไป

กลางวันก็เช่นเดียวกัน เดินจงกรมบ้าง นั่งสมาธิบ้าง ถ้าเห็นดeneี่ยจะพักกลางวันก็ได้ ท่านก็บอกให้ปิดประตูเสีย ปิดประตูพักกลางวัน จากนั้นทำความเพียรอย่างนี้โดยสมำเสมอ ชำรภจิตใจตลอดด้วยสติ ด้วยปัญญาตามกาลเวลา แต่สติเป็นพื้นฐาน สำหรับปัญญาจะใช้ตามกาลเวลาที่ควรใช้ปัญญา นี่เรียกว่าสมำเสมอ ผู้นี้และผู้ที่จะภาດกิเลสความสกปรกทั้งหลายออกจากใจไปได้โดยลำดับลำดับ จิตที่เคยว้าวุ่นชุ่น มัวก็จะค่อยสงบและผ่องใสขึ้นมาเรื่อย ๆ พอจิตสงบผ่องใสขึ้นมา ความสุข ความสงบของใจก็จะขึ้นมาพร้อม ๆ กัน เรื่อย ๆ ไป

ต่อจากนี้ไปก็จะเอียดเข้า ๆ จนกระทั้งทะลุเลย ถึงมรรค ผล นิพพาน ท่านสอนพระอย่างนี้ นี่ເօาตำราสอนเลยมาบอกเลย นี่ละงานของพระ ท่านทั้งหลายเคยฟังไหม งานของพระมีแต่การเดินจงกรม นั่งสมาธิภาระ อยู่ในป่าในเข้า ไม่ได้สอนให้ยุ่งเหยิงวุ่นวาย สร้างนั้นสร้างนี้ ก่อความรำคาญ สร้างวัดที่ไหนกองทัพกิเลสเข้าไปตีตรงนั้นแหลก เป็นกองทัพอันใหญ่หลวง คือกองทัพของกิเลสเกี่ยวกับการก่อการสร้างยุ่งเหยิงวุ่นวาย กระบวนกวนเมืองเขา แต่ไม่สนใจตัวเอง ตัวมันดีมันตื้นไปก่อเรื่องราวต่าง ๆ เช่นกระบวนกวนเมืองเข้าเป็นต้น นี่เป็นเรื่องกิเลสมันแทรกเข้าไป กิเลสแทรกธรรมแทรกอย่างนี้

ที่นี่ต่อไปกิเลสมันก็มีกำลังมาก ไปที่ไหนก็เป็นเรื่องของกิเลสไปหมด ไม่ว่าสร้างวัดสร้างว่า สร้างอะไร กิเลสจะเข้าไปตีไปหมด แล้ววัดทั้งวัดกล้ายเป็นส่วนเป็นถานไป

เลย ด้วยความสกปรกโสมแห่งความประพฤติของพระ การขวนขวยของพระมีแต่เรื่องสกปรก ความสะอาดด้วยการชำระจิตใจนี้ไม่ค่อยมีและไม่มี มรรค ผล นิพพาน ก็จะไป ๆ ก็มีแต่กิเลสเข้าทำงานแทนที่ ๆ แล้วก็ไปสวยงานที่กุฎิ ที่พัก ที่อยู่ ที่อาศัย ส่วนงานทุกอย่าง ๆ มันส่วนงานด้วยการตกแต่งของกิเลส หลอกหัวใจสัตว์โลกต่างหาก

หัวใจไม่ได้ส่วนงาน หัวใจดีดีนั้น ขึ้นไปอยู่บนหอปราสาท ใจที่มีกิเลสเหยียบอยู่ นั้นมันก็ดีนั้นของมัน ถ้าใจกิเลสเบาบางแล้วใจไม่มีกิเลส อยู่ในสบายนมดเลย ไม่มี ความกังวลกับอะไร คือความพอใจใจ อย่างเงื่นแหละท่านผู้มีจิตใจที่พอทุกอย่างแล้ว ท่านเจิงไม่ยุ่งกับอะไร ท่านอยู่กับความพอ พอดีเวลา มันควรจะปล่อยแล้วหรือขันธ์นี้ ใช้มันนานๆแล้ว อะไรก็เยี่ยวยารักษามาพอแล้ว มันไม่ยอมฟังเสียงกีปล่อย นั่นความ สิ้นทุกข์เกี่ยวกับเรื่องธาตุขันธ์ที่เป็นกังวลหมดโดยสิ้นเชิง ขณะที่ล้มหายใจดับลงเท่านั้น เรียกว่าสมมุติที่พระอรหันต์ท่านรับผิดชอบ ไม่ใช่ท่านติดนั้น ท่านรับผิดชอบ เป็นภาระ ด้วยสัญชาตญาณดับลงไปในทันทีทันใด นั่นละคือ อนุปาทิสสนิพพาน เป็นธรรมธาตุ ล้วน ๆ เลย ไม่มีสมมุติแม้มีเดหินเม็ดทรายเข้าไปเจือปนตลอดไป

นี่ผลแห่งการปฏิบัติธรรม ท่านเจิงได้มาเป็น สงฆ์ สรณ์ คุจฉามิ ของพวกเรา ท่านปฏิบัติตามร่องรอยของศาสตราที่แสดงไว้แล้วด้วยสากษาธรรม คือตรัสไว้ชอบ ดำเนินตามนั้นมันก็ถึงจุด ๆ โดยลำดับลำดับ เมื่อศาสนามจริญภายในใจแล้วไปที่ไหนก็ ส่วนงาน คือความส่วนงานมันอยู่ที่ใจ ใจเป็นความส่วนงานแล้วไปไหนส่วนงาน คนไม่เห็น เทพบุตรเทวดาเห็น แล้วเจ้าของกิส่วนอยู่ตลอดเวลา ไม่มีบกบง ไม่มีเคลื่อนมีไหว คือ ไม่มีกฎอนิจัง ทุกขัง อนัตตา เข้าไปสัมผัสสัมพันธ์ หรือเหยียบยำทำลายได้เลย นั่นละ เป็นธรรมธาตุแท้อยู่ภายนหัวใจท่าน แม้จะรองขันธ์อยู่ ธรรมธาตุคือความบริสุทธิ์ ของท่านก็อยู่ในนั้นแหล่ นี่ลະศานาของพระพุทธเจ้าเราสุด ๆ ร้อน ๆ อยู่ตลอดมา

นี่ที่เราเป็นห่วงเป็นใยบรรดาพี่น้องทั้งหลาย ซึ่งต่างคนต่างไม่ค่อยสนใจทางด้าน จิตใจ คือจิตภูวนานาบ้างเลย เพราะจุดนี้เป็นจุดสำคัญที่จะสร้างคนให้เด่นดวงขึ้นมา สร้างตัวให้เต็มตัว ให้รู้สึกตัวเองขึ้นเป็นลำดับลำดับจากจิตตภูวน ความรู้ธรรมดานี้ เป็นความรู้ที่ถูกกล่อมด้วยกิเลส จึงไม่มีความรู้ใดจะแปลงประ麾าดอัศจรรย์ ไครรูกิรู แบบเดียวกัน เรียนสำเร็จมาจากเมืองไหน บ้านใดก็ตาม มันก็คือวิชาของกิเลสประสิทธิ์ ประสาทให้กัน อาจารย์ก็เป็นอาจารย์คัลังกิเลส สอนสอนมาก็สอนมาจากคลังกิเลส ได้ ความรู้หลักนักประษัฐฉลาดแหลมคม เป็นดอกเตอร์ดอกแต้มนกมีแต่ชื่อ ตั้งกันเฉย ๆ กิเลสมันเหยียบอยู่ในหัวใจ มันจะเอาความวิเศษวิโਸมาจากไหน

นี่ลະเรื่องความรู้มันต่างกันอย่างนี้ รู้ทั่ว ๆ ไปมันก็แบบเดียวกัน ครั้นรู้มาแล้วก็ มาท่านงตันเองว่ารู้อย่างนั้นรู้อย่างนี้ มิหนำซ้ำ ยิ่งทำให้เพลินตัวไปอีก ลืมตัวไปอีก แล้ว

ทำความชี้จากการท่านก็ได้ ไม่มีใครแตะต้อง ไม่มีใครคัดค้านต้านทาน เชาก์เกรง ทางนี้ก์สนุกทำความชี้ชาลามก ทำลายบ้านเมือง คือส่วนรวมได้เป็นลำดับลำดา คือ ประเภทที่ลืมตัวจากการจดจำจากคลังของกิเลส คืออาจารย์คลังกิเลสนั่นแหล ไม่มีอะไรดี ถ้าไม่มีธรรมเข้าไปแทรกในนั้นจะไม่มีคุณค่า ความรู้นี้จะเอียงไปทางเลี่ยหาย เรื่อย ๆ มันจะดึงลงไปทำด้วยความท่านงตัว ว่ามีความรู้หลักนักประษณ์ฉลาดแหลมคม แล้วดึงไปทางความชี้ได้อย่างสบาย

ถ้าไม่มีธรรมในใจแล้ว เรียนมาหนักเบามากน้อยเพียงไรจะรู้ตัวขึ้นเรื่อย ๆ ยิ่งมี ความรู้มากเท่าไรยิ่งทำความร่วมเย็นให้แก่ตัวเองมากขึ้น ๆ ความสำรวมระวังตัวเองก็ หนักขึ้น ผู้ที่รู้ข้องกันก็ได้รับความร่วมเย็นเป็นลำดับ นี่ละธรรมถ้าแทรกเข้าไป ธรรม เหนือกว่าทุกอย่าง แต่โลกไม่เหลียวแล เหยียบแหลกไป เอกกิเลสขึ้นเหยียบธรรม เวลา นี้มีแต่กิเลสเหยียบธรรมนะ ธรรมแทบทะไม่ปรากฏตัว มีแต่กิเลสเหยียบธรรมแหลก เหลาไปหมด พุดแล้วมันน่าสดลังเวช และไครก์ทำหนินิครไม่ลง เพราะความรู้ ความเห็นมันเป็นแบบเดียวกัน จะเอาอะไรมาค้านกัน

ทุกสิ่งทุกอย่างที่ได้รับคือความสุขความทุกข์มันก็แบบเดียวกัน ทั้งคนโง่ คน ฉลาด คนมี คนจน เพราะกิเลสเป็นมหาอำนาจอยู่ในใจ จะได้คุณมาเป็นความสุขความ สบาย เพราะอำนาจกิเลสของใจไม่มี ก็มีอยู่อย่างเดียว อย่างเรา ๆ ท่าน ๆ ไม่เห็นผิด แปลกอะไร ถ้าไม่มีธรรมแทรก ถ้าไม่มีธรรมแทรกมากน้อยนี้ไม่ต้องบอก เป็นอยู่ในใจ ตัวเอง อยู่ที่ไหนก็เย็น คิดไปทางคุณงามความดีเจ้าของไม่บกพร่อง ทำเต็มกำลังของ ตัวเอง การทำบุญให้ทานมากน้อยเจ้าของก็ทำ มันเป็นเครื่องอบอุ่นอยู่ภายในตัว ไม่มี ครอบจ้าของก็รู้ เป็นอย่างนั้นนะ เรื่อยไป ๆ

ยิ่งถึงกาลเวลาที่ชำระซักฟอกให้หนาแน่น ให้มากยิ่งกว่านั้นก็ยิ่งหนนเข้าไปเรื่อย สวยงาม ๆ จิตนี้เป็นดวงสำคัญมากที่เดียว โลกมองไม่เห็นนะ ทุกสิ่งทุกอย่างที่ว่าโลก กว้างขวาง มีเรื่องราวกว้างแอบขนาดไหน มันเป็นไปจากจิตนี้ทั้งนั้น จิตที่คลุกเคล้าด้วย กิเลส โลกจึงคลุกเคล้าด้วยทุกข์แก้ตัวทั้งหลายตลอดมา และเรื่องราวมากมาย สำหรับ ตนไม่ ภูเขา ดิน ฟ้า อากาศ เข้าไม่ได้เวลาเป็นอะไรนั้น มันจะมีหรือไม่มีเข้าไม่สำคัญ ตน แต่ตัวจิตตัวคึกตัวค่อนองไปหาเรื่องหาราว ยึดมั่นยึดนี้ เสกสรรปั้นยอ เหยียบย่า นั้นเหยียบย่านี้ อันนั้นดี อันนี้ไม่ดี แล้วตัวเองก็เป็นตัวยุ่ง เข้าไม่ได้ยุ่งนั้น ถึงไปดำเนิน เข้าเขาก็ไม่ได้ยุ่ง ไปชุมเข้าเขาก็ไม่ได้ยุ่ง ตัวยุ่งคือตัวของเราเอง

ส่วนมากมันก็เอกของทุกข์มาหาเจ้าของ แบบความทุกข์ทั้งโลกมาอยู่ที่ใจดวง เดียว นี่เรื่องความทุกข์ ใจนี้อับเฉามากที่เดียว จึงไม่มีใครมองเห็นใจเจ้าของว่าเป็น ยังไง ให้กิเลสเหยียบไปเรื่อย ๆ ที่นี่ผู้ไม่มีธรรมแทรกเข้าไป ๆ บำเพ็ญเข้าไปจิตใจสว่าง

ออก ๆ เหยียบกิเลสให้พังไป ๆ เด่นขึ้นมา ๆ ที่นี่มองเห็นโลกเป็นยังไง อันนี้ก็เหมือนกันมารวมอยู่ที่ใจอีก เช่นเดียวกับกองทุกชั้นกิเลสพาสร้างขึ้นมา มีมากน้อยเพียงไร มารวมอยู่ที่หัวใจเราดูงเดียว ไม่ได้อยู่ดินฟ้าอากาศความทุกข์ทั้งหลาย ที่นี่ความสุขก็เหมือนกัน เมื่อเรามาเพลี่ยวของเราราให้ดี ลิ่งทั้งหลายมันจะมารวมอยู่ที่หัวใจเด่นอยู่ที่หัวใจ ใจจึงเป็นของสำคัญ ไม่ควรที่จะมองข้ามไปนะ

พอมาเพลี่ยวตามนี้แล้วจิตใจจะค่อยเด่นดวงขึ้นไป สุดท้ายก็จำเลย จ้ากีครอบโลกธาตุ อะไรให้ญี่กว่าใจจะ นี่ละใจที่ได้รับการอบรม เวลา呢เรียกร้องหาความช่วยเหลือจากเจ้าของอยู่ทั่ว ๆ ไป แต่เจ้าของเอาไฟฟ้าไฟไปจีไปเผาตลอดเวลา โดยเข้าใจว่าตัวช่วยเหลือ ช่วยเหลือเอาไฟไปจีเอาไฟไปเผา เพราะจิตเป็นความทุกข์ความลำบากมาก เมื่อไม่มีธรรมในใจ จิตใจแห้งผากจากธรรมแล้วมันจะมีแต่ไฟเผาอยู่ที่ใจ อยู่ที่ไหนหาความสนายไม่ได้ ถ้าคิดถึงปัจจุบันนี้เราก็มาจากอะไร มันก็มีดมิดปิดตา เกิดมาจากการ แล้วเวลานี้ปัจจุบันนี้ตายแล้วจะไปที่ไหนมันก็ไม่รู้ มันก็อยู่แบบงั้นอันตู้ หานหาตั้งแต่ความทุกข์ความทรมาน

การแสดงออกมีแต่การทำความช่วยช้ำามกเต็มบ้านเต็มเมือง เต็มสัตว์ เต็มบุคคล ตายแล้วก็จะแบบเดียวกัน แล้วไม่มีใครตามที่คนนี้ตายแล้วไปที่ไหน ได้เหตุได้ผลอะไรซึ่งนักกัน ให้ได้รู้ว่าจะทำอย่างนั้น ตายแล้วจะไปอย่างนั้น ๆ เมื่อคนคนนั้น ใครไปแล้วก็จะตาย ครั้นโผลเข้มากกิเลสมันก็ปิดทางเดินเสียอีก ตกนรก หมกใหม่ขึ้นมากก็เหมือนไม่ได้ตกล กิเลสมันปิดไม่ให้จำได้ รู้ได้เลย และทำอีก ไปอีก นี่ท่านว่าวัภูวน วนไปวนมาด้วยความมีดบอดที่กิเลสปิดบังหัวใจเอาไว้ รู้ก็รู้อยู่ในกรอบกิเลสปิดบัง เหมือนตะเกียงแก้วครอบดำ ๆ มันสว่างใจ แต่แก้วครอบมันดำ มันก็พามีดไปหมด

ถึงเวลาเราขาดจิตใจของเราออก แก้วครอบของเราค่อยสว่าง ที่นี่มันออกจำเลย ตรงกันข้ามแล้วที่นี่ ไม่มีอะไรให้ญี่เกินใจ มันครอบไปหมดเลย เพราะไม่มีอะไรปิดบังได้ กิเลสพังไปหมดแล้ว เหลือแต่ธรรมล้วน ๆ ใจล้วน ๆ กิฟุ่งเต็มเหนี่ยวเลย นั่นแหล่เรียกว่าธรรมเลิศ พระพุทธเจ้าเป็นอย่างนั้น พระสาวกเป็นอย่างนั้น เวลาท่านนิพพานธรรมชาตินี้แหล่เป็นธรรมธาตุครอบโลกธาตุ ว่าธรรมมีอยู่ ๆ ท่องฟ้ามหาสมุทรยังไม่ได้กว้างยิ่งกว่าธรรม ธรรมกว้างไปกว่านั้น เราให้พากันพินิจพิจารณาทุกคนนะ หลวงทานี้ไม่นานนะ บอกตรง ๆ บอกพื้นท้องทั้งหลาย และการพูดอย่างนี้ท่านทั้งหลายจะไปหาที่ไหน ไม่ใช้อ้ออวด เอาความจริงมาพูด เป็นภาษาของธรรม ภาษาของพระ

เรารู้ยังไง เห็นยังไง แต่ก่อนเรามาไม่เคยพูดก็เราไม่รู้ เวลา�ันรู้มันเห็นยังไง มันก็ทนความเมตตาไม่ได้ มันก็ดึงออกมารือย ๆ ท่านทั้งหลายยังจะว่าอ้ออวดอยู่หรือ คำ

ว่าโอ้อวดนี้ลະจะพาท่านหั้งหลายให้จมอีกนาน ดึงขึ้นมา ๆ ยังว่าโอ้อวด ก็เรียกว่าลากลงไป ที่จะลากท่านว่าท่านโอ้อวดลงไป ท่านไม่ลง ไอ้เร้าผู้ที่เก่งมันลง มันจะลงนะให้ระวัง ให้ดี ธรรมพระพุทธเจ้านี้หมดละ คือหมดเลยไม่มีที่ส่งสัญเลียนะ เต็มหัวใจของเราได้ปฏิบัติตามท่านเรื่อยมา ๆ ก็เอาแนวทางของท่าน คือธรรมวินัยเป็นแปลนก้าวเดินไป ก็เจอตามที่ท่านสอนไว้ด้วยความถูกต้องแล้ว แล้วเจอโดยลำดับลำด้า เจอจนกระทั่งเจออย่างจัง ๆ หายสงสัย แม้พระพุทธเจ้าประทับอยู่ข้างหน้าก็ไม่ทูลถาม พังชินะ มันเจอยังไงเป็นอย่างนั้น หรือเจอเทวทัตหรือแบบนั้น

ผู้ใดเห็นธรรมผู้นั้นเห็นเราตถาคต ธรรมอยู่ที่ไหนก็อยู่ที่ใจ ใจเป็นนักรู้ ธรรมกับใจเป็นอันเดียวกันแล้ว ทูลถามพระพุทธเจ้าหาอะไร เท่านั้นมันก็พอ พระพุทธเจ้าไม่ได้บอกให้ทูลถามพระองค์ สนธิภูจิโภ ผู้ปฏิบัตินั้นแล้วรู้เองเห็นเอง ท่านก็บอกไว้แล้ว ถึงนั้นแล้วมันก็พอ กันทุกคนแหล่ ให้พากันอุตสาหพยาภานะ เราเนี้ยอยู่ไป ๆ วันหนึ่งเท่านั้นแหล่ เรายุดจริง ๆ เรื่องธาตุเรื่องขันธ์เราไม่ได้หวังอะไรกับมันแหล่ อยู่ไป ๆ กินไป นอนไป ดูอาการของมัน มันเห็นดene oyเมื่อยล้าหนักเบามากน้อยเพียงไร ในวันหนึ่ง ๆ ดูมัน เพราะเรื่องของเราใจของเราระบุ ฯ เราไม่มีอะไรจะดู พูดง่าย ๆ ว่าจี้เลย

มันหมดสิ่งที่จะดูแลหรือซ้อมแซมอะไร มันพอแล้วโดยสมบูรณ์ ไม่มีที่ต้องติ จะเอาอะไรมาเพิ่มไม่มี ถ้าว่ามันมากเกินไปลดลงก็ไม่มี จึงว่าพอดี แต่เรื่องธาตุเรื่องขันธ์ มันแสดงของมันอยู่ตามนิสัยของมันที่เป็นสมมุติ มันก็มีความเปลี่ยนแปลง ก็ดู อาศัยเข้าช่วงเวลา พอเข้าหมดสภาพแล้วก็ปล่อยเท่านั้นเอง ไม่ทราบจะหงไปหาอะไร ประสากระดูก มันก็รู้อยู่แล้ว ตั้งแต่ไม่ตายมันก็รู้ทุกลงทุกอย่าง ที่นี่พอมันลงกันได้ก็คือว่า พอเป็นเครื่องมือใช้ในเวลา มีชีวิตอยู่ ทำประโยชน์เท่านั้นเอง เมื่อมันหมดสภาพแล้ว ปล่อยเลย ก็จะหงไปหาอะไร ไดร์กหงหงทั้งโลกมันได้อะไรไปล่ะ นี่จะไปหงอะไร ไปแย่งตำแหน่งโลกที่หง ๆ ได้ลังคօเลยหรือ หงหาอะไร มันก็เท่านั้นเอง ใจถ้าลงได้พอแล้วเหมือนกันหมด

นี่จะธรรมพระพุทธเจ้าเลิศเลอสุดยอดแล้วนะ เราหาที่ต้องติไม่ได้ เต็มภูมิของเราที่ปฏิบัติตาม ความรู้ความเห็นไม่ว่าภายในไม่ว่าภายนอก มันรู้อะไรขึ้นมานี้ พระพุทธเจ้าแสดงไว้แล้ว ค้านท่านได้ยังไง แล้วไปท่านงตัวอยู่ได้ยังไง สิ่งที่รู้ที่เห็นมีแต่พระพุทธเจ้าทรงแสดงไว้แล้วทั้งนั้น ไม่ได้นอกเหนือไปจากนั้นเลย พอจะยกตนว่าวิเศษ กว่าพระพุทธเจ้า รู้ตรงไหนก็มีแต่พระพุทธเจ้าสอนไว้แล้ว นี่แหล่พยานอันสำคัญที่เลิศเลอคือองค์ค่าสถา มันรู้ตรงไหนนี้พระพุทธเจ้าก็พระพุทธเจ้ารู้แล้วตลอดเวลา เหนือกว่าตลอดเวลา เป็นอย่างนั้นนะ

โห เรื่องอรรถเรื่องธรรมเป็นของแปลงประหลาดอัศจรรย์มาก เพราะจังจังให้พากันตะเกียกตะกาย ทุกข์ยากลำบากทันใด คำว่าทนคือฝืนกิเลสนะ กิเลสจะไม่ยอมให้เราทำความดี การสร้างความดีนี้ขวางทันที คือกิเลสมากขวาง พอพูดอย่างนี้แล้ว เรายังเคยพูดให้ฟันธงทั้งหลายฟัง มีymคนหนึ่งที่แก่เป็นมารวاس เขายังรู้เรื่องของแกมaphud ก็พอก ไม่ต้องระบุชื่อสถานที่อะไรจะเพราะแกพูดให้เราฟังอย่างชัดเจน แกเองก็รู้สึกว่า กอรแคนให้ตัวเองนะ เวลาแกกาวานะแล้ว จิตแกเป็นไปจริง ๆ รู้จริง ๆ จิตไครแกมองเห็นหมด เราพูดตรง ๆ เลยครวนน้อยนั้นด้วยกันสององค์ เอาให้มันจัง ๆ อย่างนี้ ความจริงของธรรมพูดความจริงไม่ได้มันมีหรือ ความปลอมเข้ายังพูดได้เต็มบ้านเต็มเมือง ความจริงมีอยู่พูดไม่ได้มีหรือ

เวลาแกออกปฏิบัติ จิตใจแกเป็นจริง ๆ ภานานี้สว่างใส่ เวลาเราไปนี้แกจะปุ่บมาเลย สั่งลูกเต้าทั้งหลาย สูอย่าไปเป็นห่วงกับกูนะ ถ้าท่านอาจารย์ไม่กลับเมื่อไรกูจะอยู่ที่นี่ตลอดไป ท่านกลับเมื่อไรกูถึงจะมา สูไม่ต้องเป็นห่วงกู เท่านั้นมาเลยมาบำเพ็ญกาวา แกลงมาก เวลาแกกาวานาตอนนี้แกมาเห็นภูมิเดิมของแก ที่เป็นอันธพาล หรือเป็นมหาภัยแก่ตัวเอง แกยังไม่ได้สนใจกับอรรถธรรมอะไรเลยแต่ก่อนเข้าเดินผ่านมานี้เข้าก์ชวนไปธรรมดๆ เขามิ่งตั้งหน้าชวนและมาบังคับเราแหละ ชวนไปวัด เข้าชวนไปวัด โอ้ย กอรแคนให้เขาริง ๆ ภายนใจ ก็มันอยากไปมันทำไม่ไม่ไป มาชวนกูทำไม่ ว่าเงินนะ เคียดแคน

ถ้าเป็นเรื่องอื่นตามฝ่าเลย แกว่าจันนะ ความเคียดแคน แต่นี่เข้าชวนไปวัด ไปเคียดแคนให้เขาระไร มันเคียดแคนให้เขานาดนั้นนะ ตอนที่มันเลว มาพิจารณา ย้อนหลัง โอ้โห ขยายแขยง ทำไม่จิตดวงเดียวนี้มันถึงได้เลวนาดนั้น เพียงเข้าชวนไปวัด ก็เคียดแคนให้เข้า ผูกกอรผูกแคน ถ้าเป็นอย่างอื่นแล้วจะตามฝ่าเลย แกว่าจันนะ อันนี่เข้าชวนไปวัด แกก็ช้ำอยู่นั้น มันอะไรมันถึงไปเคียดแคนให้เขานักหนา นี้เวลาจิตแกเป็นแล้ว นี่จะจิตดวงนี้เวลา มันเป็นอย่างจัน มันก็เพลินเป็นไปตามของมัน เคียดแคนให้เขามันก็พอใจเคียดแคน แต่เวลาที่มันดูแล้วมันดูไม่ได้เลย แนะนำให้เท่านั้นแหละ

แกกาวานาเป็น แกรู้ริง ๆ นะจิตไคร ไม่ใช่ธรรมดานะ ท่านสิงห์ทองนิลัยเป็นพระขี้ดื้อ รู้นั้นรู้นี้ จิตของอาทมา ว่างั้นนะ รู้ใหม่เป็นยังไง จิตของท่านยังไม่พ้น แกตอบตรง ๆ เลย แกก็นั่งอยู่ จิตของอาทมาเป็นยังไง จิตของท่านยังไม่พ้นแต่ผ่องใส่มาก ไม่เหมือนจิตท่านอาจารย์ ซึ่งเขามานี่เลย เราไม่ได้ถามหากซึ่งเขามานี่เลย เมื่อเหตุการณ์มันมาเกี่ยวข้องก็ต้องพูดออก จิตท่านผ่องใสแต่ยังไม่พ้น ไม่เหมือนจิตท่านอาจารย์พ้นไปหมดแล้ว แกว่าจัน รู้ถึงขนาดจิตเรา แต่เราจะรู้จิตแกหรือไม่รู้มันเป็นเรื่องของเรา

นี่จะพูดถึงเรื่องการขัดเกลาเรื่องจิตใจ กิเลสมันอยู่ที่จิตหุ่มห่อจิตใจ ธรรมชักฟอกหลายนรรครังหลายนรน อีตานนี้แหล่ที่แรกกรอแคนให้เข้าที่เขาชวนไปวัดกลับมากรอแคนให้ตัวเองที่กรอให้เข้า ก็เขาชวนไปวัด แก้วว่าเงินนะ เขาไม่ได้ชวนไปที่ไหน ถ้าเป็นอย่างอื่นตามฝ่าเลย ดูแกเราเชื่อนิสัยคนมองดูปั๊บรู้ทันที่ จริงจังมากที่เดียวเด็ดมาก ถ้าเป็นฝ่ายชั่วเป็นมหาโจร เป็นฝ่ายดีก็อย่างว่าคือจริงจังต่อความดีทั้งหลายลูกศิษย์เรารอยู่ทางแคว้นนี้มีหลายคนอยู่นั่น ที่มาฐานะของอาจารย์ มาฐานะของเรา ลูกศิษย์เรามาดูจิตพ่อมัน พ่อมันไม่ค่อยได้ตีหน้าผากมันสักที สนุกดูล่ะซี ยอมรับเองนะ

นั่นเห็นไหมการภารนา ผู้หญิงมีสอง ผู้ชายมีหนึ่งที่เด่นมาก เราแน่เหล่านี้พันทั้งนั้น ตอนนั้นดูเหมือนเป็นทางที่จะพ้นแล้ว กำลังก้าวเข้าสู่ธรรมช่องแคบ ๆ พุ่ง ๆ เลยนี่แหล่การปฏิบัติธรรม จิตไม่มีเพศ ไม่มีหญิงมีชาย นิสัยว่าสนา ไม่มีเพศ มีได้ด้วยกันทั้งหญิงทั้งชายใครบำเพ็ญ บำบุญไม่มีเพศ ใครทำบปเป็นบป บุญเป็นบุญ ได้ด้วยกัน ให้ต่างคนต่างพยายามแก้ไขดัดแปลงทุกคน พอฟื้นให้ฟื้นนะ ปล่อยเลยตามเลยก็ได้ กิเลสnickล้อม กล่อมละเอียดล้อมมากันนะ อะไร ๆ ต้องเชื่อไปหมดถ้าเป็นเรื่องของกิเลส มันแหลมคมมากันนะ แหลมคมมากจริง ๆ ในขันที่มันแหลมคม

จนกว่าว่าธรรมะหนีแล้วที่นี่แหลมไม่ได้ โพล่พับขาดสะบันเลย ไม่ทราบว่ามันแหลมหรือไม่แหลม พอโพล่มาธรรมต้องถือเป็นข้าศึกใหญ่หลวง มันจึงฟิดกันขาดสะบัน ยังไม่ได้ว่าเป็นยังไงควรเชื่อหรือไม่ควรเชื่อ พอโพล่ปั๊บขาดสะบันเลย นั่นเวลาธรรมมีกำลัง นี่จะกิเลสกับธรรมมันอยู่ในใจดวงเดียวกัน อันไดเด่นอันนั้นก็หนี ถ้ากิเลสเด่นมันก็หนีเรารอยู่ตลอดเวลา เราจะไปทำอะไรก็ต้องได้ปรึกษาปารากับกิเลสเลียก่อน วันนี้จะเดินจงกรม เป็นยังไงนะ จะหนีอยหรือไม่หนีอยนะ ถ้ากิเลสอนัญญาตให้ไปเดินสักห้านาที เช้าใจใหม ฟังแต่เสียงกิเลส จะนั่งภาวนาสักห้านาทีได้ไหม

ถ้ากิเลสกระตุก เอ้า ก็วันพรุ่งนี้จะออกเดินทาง โอใช้แล้วล้มตูมเลย ไม่ทราบลูกหมอนหรือไม่ลูกก็ตาม มันเร็วขนาดนั้นนะ นี่จะเวلامันกล่อมมันกล่อมอย่างนี้ เวลา กิเลสมันหนาแน่นในคนคนเดียวนี้มันกล่อม เวลาเราสู้ไม่ถอย ๆ ค่อยบางไป ๆ ความเพียร ทางความดีค่อยราบรื่น ทางนั้นก็ค่อยเบาไป ๆ จากนั้นอย่างที่ว่าโพล่มาไม่ได้ขาดสะบันเลย ไม่ทราบว่าได้กล่อมหรือยังไม่ได้กล่อม พอโพล่เท่านั้นขาดแล้ว ถ้าจะมากล่อมธรรม แสดงว่ายังไม่ได้กล่อม ขาดสะบัน คอขาดแล้ว นั่นเวลาไม่กำลังธรรม เป็นอย่างนั้น วันนี้พูดเพียงเท่านี้